FREQUENCY (NOT) SACRED:
THE HEADWORD LIST OF A CONTEMPORARY CZECH MONOLINGUAL DICTIONARY AND CORPORA

Ústav pro jazyk český
AV ČR, v. v. i.
(Czech Language Institute)

Jana Nová
Vít Michalec
Zdeňka Opavská
Renáta Neprašová

Academic Dictionary of Contemporary Czech

- a monolingual dictionary
- started in 2012
- DWS Alexis
- a medium-sized dictionary (120–150,000 headwords)
- the vocabulary of contemporary Czech (since 1945)
- the headword list built on corpus data
- emphasis on the autonomy of lexemes (lexical units)

Proportional distribution in Czech dictionaries

	SSJČ number of headwords	%	SSČ number of headwords	%	ASSČ assumption
A	3032	1.9	870	1.77	2124
B	5611	3.52	1445	2.94	3528
C	1573	0.99	433	0.88	1056
Č	1565	0.98	499	1.02	1224
D	6529	4.1	2119	4.32	5184
Ď	48	0.03	7	0.01	12
E	1682	1.06	466	0.95	1140
F	2292	1.44	568	1.16	1392
G	1178	0.74	293	0.6	720
H	4594	2.88	1307	2.66	3192
CH	1509	0.95	475	0.97	1164
I	1514	0.95	500	1.02	1224
J	1842	1.16	640	1.3	1560
K	10131	6.36	3086	6.29	7548
L	3761	2.36	1104	2.25	2700
M	6485	4.07	1830	3.73	4476
N	8833	5.54	3216	6.55	7860
Ň	28	0.02	3	0.01	12
O	8791	5.52	3026	6.16	7392
P	25415	15.95	7769	15.82	18984
Q	33	0.02	4	0.01	12
R	7570	4.75	2257	4.6	5520
Ř	621	0.39	178	0.36	432
S	14006	8.79	4397	8.96	10752
Š	3774	2.37	911	1.86	2232
T	6183	3.88	1665	3.39	4068
Ť	72	0.05	17	0.03	36
U	3555	2.23	1287	2.62	3144
V	12039	7.56	3959	8.06	9672
W	74	0.05	14	0.03	36
X	59	0.04	12	0.02	24
Y	27	0.02	6	0.01	12
Z	13419	8.42	4338	8.84	10608
Ž	1461	0.92	401	0.82	984
celkem	159306		49102		120000

← numbers of headwords in SSJČ and SSČ

Number of headwords in Alexis

	assumption	reality
A	2124	2682
B	3528	3580
C	1056	1197
Č	1224	1141

Making of the headword list

automatically generated headword list

- set of reference corpora – SYN2000, SYN2005, SYN2010
→ common nouns → absolute frequencies ≥ 5

raw headword list – manual checking → elimination

- **non-words :** *a*; a/3, a+b, a§, ad8, abcd, adresa_registru*
- **word fragments:** *áclava, ádný, ákladní*
- **abbreviations:** *adm, admin, administr, adv., afp, akč*
- **typos:** *abces, abysi, acylpirin, adéla, adsorbce*
- **lemmatization mistakes:** *abstrakcinistů; acidozou, acidozy; admirála, akolyté*
- **foreign words:** from foreign contexts, from one or limited sources – *about, abdominis, absolute, academia, accent, accounting, actually, address*
- **possessive adjectives ending in *-ův*, *-in*:** *adeptův, agentův, albatrosův, afroditin*
- **specialized terms with low frequency:** *acetylkoenzym, adagietto, aglutinin*

	generated headword list	raw headword list	%
A	5625	3203	57
B	5949	3829	64
C	2981	1609	54
Č	1900	1481	78

Reduction of / addition to the raw headword list I.

REDUCTION

frequency criterion

- frequency ≥ 5, but in one or limited sources → exclude

criterion of distribution

- only or usually in professional periodicals → exclude

ADDITION

systemic criteria

- **word families -** derivatives (relational adjectives + adverbs, property names, feminine nouns derived from masculines)

control criterion

- **words from the headword list of SSČ**

Reduction of the raw headword list II.

limited selection - systemic criteria

- non-lexicalised action nouns: *-ní, -tí*
- verbal adjectives from passive participles: *-ný, -tý*
- verbal adjectives from transgressives: *-cí*

Reduction of the raw headword list III.

limited selection - usually higher frequency limits

- compounds - prefix / suffix derivatives (*bílo-, celo-, černo-, čtyř-; bio-, eko-, euro-; anti-, bez-, ne-, -hodinový, -kilogramový, -fil, -fob*)
- chemical, physical, medical etc. terms not in common usage: *aldosteron, anizotropie, ascites*
- marginal slang words: *backupovat, botanizovat*
- marginal historicisms: *apelplac, ariston, beghard, cechovna*
- marginal archaisms: *arma, bábelský, bohověda*
- ephemeral expressions or nonce words: *véčkač, klausismus, kolébkoviště*
- marginal vulgarisms with metaphorical meaning: *bobr, číča*
- common nouns from proper names – especially from product names: *bugatti, cooper*
- words less known in the Czech environment – exotic foods, products etc.: *cachaca*

Inclusion I.

words from an allocated section of the headword list frequency in SYN (Araneum Bohemicum Maximum, electronic archive Newton Media a. s., Internet)

článek	39160	
článkování	15	
článkovaný	142	
článkovat	5	SYN v6 17× (z toho 8 chyb); NW 36× (chyby), Ar 35× (chyby)
článkovitý	10	SYN v6 38×; NW 45×; Ar 139×
článkový	107	
člen	101473	
členění	3019	
členěný	849	
členicí	6	SYN v6 15×; NW 58×; Ar 37×
členící	50	
členit	1726	
členitě	12	SYN v6 74×; NW 86×; Ar 107× (v rámci hnízda)
členitele	8	- **členitel**; SYN v6 23× (pouze 2 odb. zdroje); NW 0×; Ar 3×
členitelný	5	SYN v6 12×; NW 7×; Ar 38×
členitost	303	

Inclusion II.

členicí	6

INCLUDED

not lemmatized correctly

syn v6

Query type: Lemma → Query: členicí 15 hits / Doc Ids: 13 items

Query type: Word part → Query: členicí 33 hits / Doc Ids: 22 items

kontext Query Corpora Save Concordance Filter Frequency Collocations View Help

Corpus: syn v6 | **Query**: .*členicí.* (33 hits)

Hits: **33** | i.p.m. ⓘ: **0.01** (! related to the whole "syn_v6") | ARF ⓘ: **12.81** | Result is sorted 1 / 1

Line selection: simple | Attributes:

☐	Gotika	o několik desetiletí později jeho kolega v Auxerre stěnu a	členicí	prvky . Novostavba chóru katedrály zahájená roku 1215 (obr.
☐	Marketing & Media	nastavitelným stahováním , kapsy na zip včetně náprsní všité do	členicího	švu) . Netkaná textilie je využita i v konstrukci
☐	Technický týdeník	. 20130404057 Irská společnost poptává výrobce plastů pro výrobu patentovaných	členicích	příček do odpadních košů umožňujících snadnější recyklaci . 20130404005 Ruský
☐	Auto Tip	v zadní části kabiny Zvýšená záď a maximum horizontálních horizonto	členicích	prvků - to je recept na moderní eleganci ci Stačí
☐	Juristická a lingvistická analýza právních textů	že nelze vyloučit i " homonymní " citační výskyt uvedených	členicích	signálů , tj. takový výskyt , který má po stránce
☐	Juristická a lingvistická analýza právních textů	4.1 . Představuje vnitřní strukturaci formální věty . Jde o	členicí	prostředek složitějších formálních vět výčtového typu , jejichž struktura je
☐	Juristická a lingvistická analýza právních textů	. 1.2 . 4.3 . Písmeno se tedy uplatňuje jako	členicí	prostře - dek identifikace podvětných struktur v rámci formální věty
☐	Juristická a lingvistická analýza právních textů	. Z hlediska posuzování vlastností výrazových prostředků členění textu (	členicích	signálů) se zajímavě uplatňuje středník : je jednak signálem
☐	Juristická a lingvistická analýza právních textů	pro tyto své distinktivní vlastnos - ti uvažován jako významný	členicí	signál zvláště pro segmentaci formálních vět na podvěty , které
☐	Juristická a lingvistická analýza právních textů	zdá se , bez obtíží nahrazen tečkou nebo jiným verbálním	členicím	signálem podvětné strukturace . Tím by se formální kritéria formální
☐	Na co si ještě vzpomenu	zaujímal postoj , že dekor má v architektonickém celku významnou	členicí	funkci , a nazvat ho ozdobou je tedy úplně pochybené
☐	Hospodářské noviny	pravidla připouštějí rovněž psaní s dlouhou samohláskou - umísťovat)	členicí	znaménka , tedy konkrétně čárky . Výše uvedený příklad je
☐	Mladá fronta DNES	siluetě rozšířené k dolnímu okraji . Opět jsou nutné podélné	členicí	švy . Pláště mohou být jednořadové nebo dvouřadové , ale
☐	Mladá fronta DNES	nebo dvouřadové , ale vždy s malými klopami a s	členicími	podélnými švy . Bez podložených a zdůrazněných ramen se tyto
☐	Hospodářské noviny	vyšitým monogramem . Nejslušivější saka mají prodlouženou délku se svislými	členicími	švy , kte - ré postavu opticky prodlužují . U
☐	Mladá fronta DNES	užší , aby působila přirozeně . Návrháři si hrají s	členicími	švy , štepy , krytým zapínáním , stahovacími pásky v
☐	Týden	v poslední kolekci Kláry Nademlýnské často vyskytuje , jsou zdůrazněné	členicí	švy . V tomto případě je sukně se všitou kožešinou
☐	Metro	jejíž kouzlo spočívá v maximálním prosklení a minimalizaci nosných i	členicích	rámů . POKRAČOVÁNÍ NA STRANĚ 06 Přírodní styl Zimní zahrada
☐	Lidové noviny	, s optickými iluzemi si totiž může pohrávat tvar zadního	členicího	švu (pod páskem) . Ostřejší trojúhelníkový tvar opět
☐	Právo	formálního hlediska kromě využívání velkých a malých liter , tzv.	členicích	znamének či odstavců příliš možností k experimentům , pokud si

Inclusion III.

členitele	8

NOT INCLUDED

lemmatization mistakes → **členitel**

syn v6

Query type: Lemma → Query: členitel 23 hits / Doc Ids: 2 items (professional sources)

kontext Dotaz Korpusy Uložit Konkordance Filtr Frekvence Kolokace Zobrazení Nápověda

Korpus: syn v6 | **Dotaz:** členitel (23 výskytů)

Výskytů: **23** | i.p.m. : **0** (! vztaženo k celému "syn_v6") | ARF : **1,97** | Výsledek je setříděn 1 / 1

Výběr řádků: základní | Atributy:

Digitální fotografie	charakteristiky vyzařování daného zdroje F ( ) a příslušných trichromatických	členitelů	x ( ) , y ( ) a z (
Digitální fotografie	) pro zorný úhel pozorování do 4 o , resp.	členitelů	x 10 ( ) , y 10 ( ) a
Digitální fotografie	úhel větší než 4 o) . Grafické znázornění trichromatických	členitelů	je na obrázku 5.4 . Křivka odpovídající členiteli y (
Digitální fotografie	znázornění trichromatických členitelů je na obrázku 5.4 . Křivka odpovídající	členiteli	y ( ) odpovídá spektrální citlivosti lidského oka při fotopickém
Televizní technika	případě se tyto součinitele značí a nazývají se spektrální trojbarvé	členitele	. Při vyrovnání kolorimetru na bílé izoenergetické světlo jasu jsou
Televizní technika	rovné . Z této podmínky plyne měřítko pro poměrné velikosti	členitelů	na obr. 22 . Kdybychom měli dvě různá světla ,
Televizní technika	některé literatuře , např. [1] jsou průběhy trojbarvých	členitelů	udávány v energetickém měřítku W/W , tzn. údaj ve wattech
Televizní technika	potřebné k vyrovnání jednoho wattu různé spektrální barvy . Průběhy	členitelů	se změní při použití měřítka v lumenech na watt (
Televizní technika	barvy můžeme stanovit fotometricky nebo z průběhů jejich spektrálních trojbarvých	členitelů	vždy příslušné velikosti , tj. součinitele R , G ,
Televizní technika	barvy mezi zelenou a modrou musíme však použít záporný trojbarvý	členitel	, a tím dostaneme i zápornou souřadnici - r .
Televizní technika	Y) , (Z) stanovit normalizované spektrální trojbarvé	členitele	pro stejné výkony všech spektrálních barev (obr. 31)
Televizní technika	vlnové délce nemají záporné hodnoty a poněvadž je spektrální trojbarvý	členitel	jediným zdrojem jasové informace , je jeho průběh shodný s
Televizní technika	pro bílé světlo C , můžeme stanovit průběhy spektrálních barvových	členitelů	pro televizní jednotky (Re) , (Ge)
Televizní technika	: Křivka citlivosti oka na obr. 8 odpovídá průběhu trojbarvého	členitele	a lze ji přiřadit měřítko v % jasových příspěvků od
Televizní technika	barev ; b) tří základních barev Obr. 22 Trojbarevné	členitele	pro jednotlivé spektrální barvy izoenergetického světla při základních kolorimetrických barvách
Televizní technika	34 Znázornění barev v polárních souřadnicích Obr. 36 Spektrální trojbarvé	členitele	televizních základních barev (Re) , (Ge)
Televizní technika	Souřadnice x , y a trojúhelník MKO Obr. 31 Trojbarvé	členitele	neskutečných barev (X) , (Y) ,
Televizní technika	zařízení má přibližně stejnou spektrální citlivost , odpovídající průběhům trojbarvých	členitelů	pro základní barevná světla obrazovky . Zatím ještě nic nevíme

Our survey

A

- mostly foreign words / words of foreign origin
- many scientific terms
- prefixoid series (*aero-, agro-, akva-, anti-, audio-, auto-* …)

Č

- typical Czech letter/phoneme
- core lexicon words + expressive, colloquial words
- prefixoids, compounds (*černo-, červeno-, česko-, čtvrt-, čtyř-* …)

word list: absolute frequency $\geq$ 5 in 4 reference corpora together (SYN2000, SYN2005, SYN2010, SYN2015)
+ manual checking

A-AM: 2939 words – 1880 successful (64%) – 1059 unsuccessful
Č: 2169 words – 1767 successful (81.5%) – 402 unsuccessful

Success rate in manual checking of the raw word list

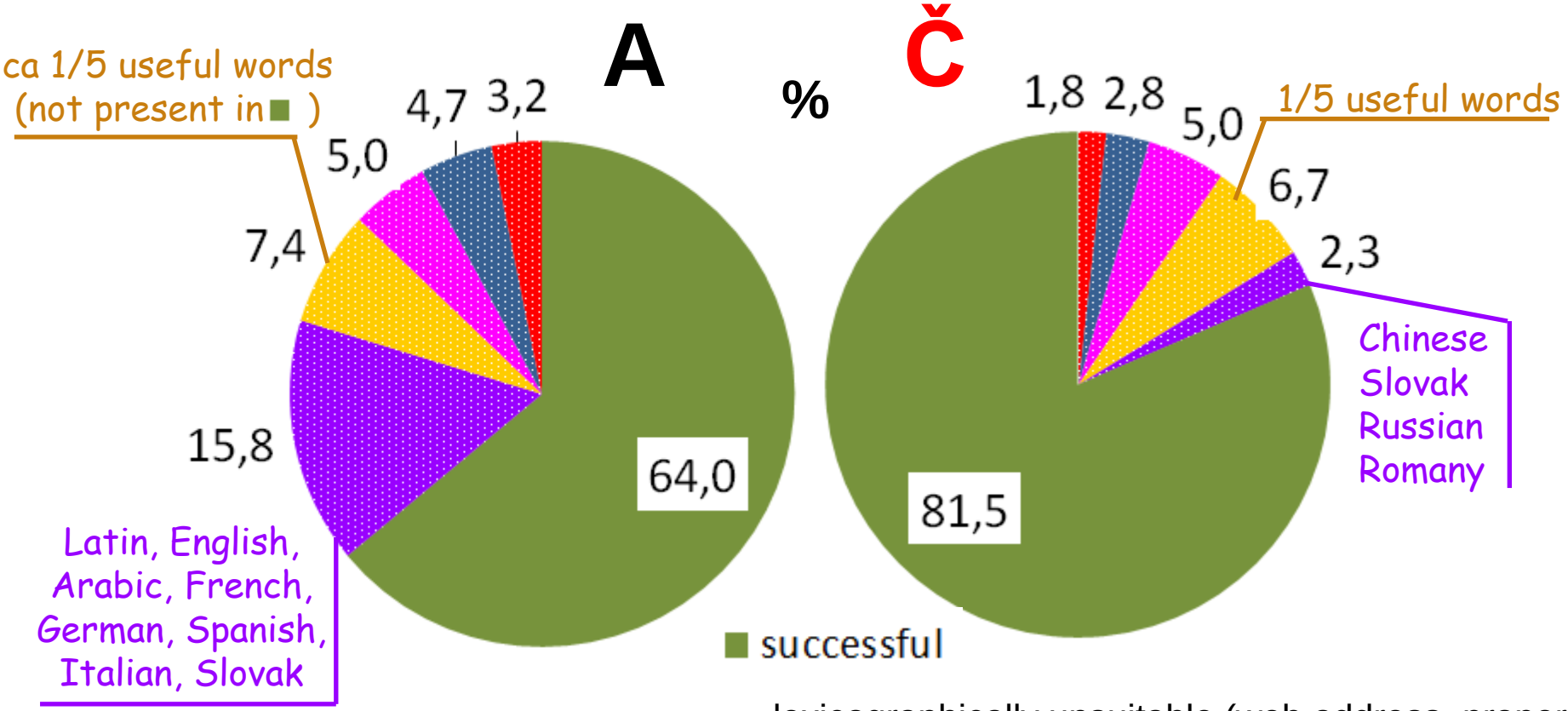

unsuccessful:
- lexicographically unsuitable (web address, proper noun, nonce word…)
- non-word (abbreviation, formula…)
- text mistake (misspelling, fragment…)
- lemmatization mistake
- foreign language

ARF compared to ABS: I. Numbers

- absolute frequency – ABS
- average reduced frequency – ARF:
  reduced for words occurring only in few sources
- 4 corpora (SYN2000-2015):

$$ARF = \frac{1}{v}\sum_{i=1}^{f}\min(d_i, v)$$

A-AM

ABS	5	6	7	8
total	2939	2605	2349	2145
succ. (%)	1880 (64%)	1762 (67.7%)	1662 (70.8%)	1560 (72.7%)

ARF	2	2.5	3	3.5	4
Total	4213	2737	2534	2098	1953
succ. (%)	2255 (53.5%)	1815 (66.3%)	1735 (68.5%)	1538 (73.3%)	1462 (74.9%)

Č

ABS	5	6	7	8
total	2169	1983	1843	1731
succ. (%)	1767 (81.5%)	1663 (83.9%)	1569 (85.1%)	1493 (86.3%)

ARF	2.5	3	3.5	4
Total	2201	2087	1849	1725
succ. (%)	1820 (82.7%)	1767 (84.7%)	1608 (87%)	1524 (88.7%)

ARF compared to ABS: I. Numbers

- ↑ threshold frequency = ↑ % success
- **ARF is not remarkably more efficient than ABS**
- the threshold frequency should be different for each letter

A-AM

ABS	5	6	7	8
total	2939	2605	2349	2145
succ. (%)	1880 (64%)	1762 (67.7%)	1662 (70.8%)	1560 (72.7%)

ARF	2	2.5	3	3.5	4
Total	4213	2737	2534	2098	1953
succ. (%)	2255 (53.[illegible]%)	1815 (66.3%)	1735 (68.5%)	1538 (73.3%)	1462 (74.9%)

2.1
1904

82 more words to check
= 45 min. work

č

ABS	5	6	7	8
total	2169	1983	1843	1731
succ. (%)	1767 (81.5%)	1663 (83.9%)	1569 (85.1%)	1493 (86.3%)

ARF	2.5	3	3.5	4
Total	2201	2087	1849	1725
succ. (%)	1820 (82.7%)	1767 (84.7%)	1608 (87%)	1524 (88.7%)

ARF compared to ABS: II. Words

What words do we get / lose using ARF / ABS? (4 corpora)

A-AM
ABS ≥ 5
ARF < 2.1
~ 150 words

derivatives: *abdukovat, agarově, aeronautka, amerikanistický…*
terms: *acidurie, adstrát, achondroplazie, aminofenol…*
☺ *ablaut, afrikáta, alonžový, ambuvak*

Č
ABS ≥ 5
ARF < 3
~ 100 words

derivatives: *čahounka, česárna, čirůvkový, čubrnění…*
terms: *čajot, čertkus, červor, čiplenka*

ABS < 5
ARF ≥ 2.1
~ 180 words

derivatives: *abatyšský, abstinentství, aktualitka, amébovitě…*
[+ compounds]
terms: *acesulfam, aldehydde-hydrogenáza, alkaptonurie…*
☺ *absolvenťák, alkáč, adžika, ajurvéda, ampersand*

ABS < 5
ARF ≥ 3
~ 100 words

derivatives: *čarodějnicky, čeledínský, číšnictví, čutorka…*
[+ compounds]
☺ *čatný, čočkostroj*

ARF compared to ABS: II. Words

terms + compounds: very selective inclusion

derivatives: lexicographers are trained to check them within the word family

A-AM
ABS ≥ 5
ARF < 2.1
~ 150 words

derivatives: *abdukovat, agarově, aeronautka, amerikanistický…*
terms: *acidurie, adstrát, achondroplazie, aminofenol…*
☺ *ablaut, afrikáta, alonžový, ambuvak*

Č
ABS ≥ 5
ARF < 3
~ 100 words

derivatives: *čahounka, česárna, čirůvkový, čubrnění…*
terms: *čajot, čertkus, červor, čiplenka*

ABS < 5
ARF ≥ 2.1
~ 180 words

derivatives: *abatyšský, abstinentství, aktualitka, amébovitě…*
[+ compounds]
terms: *acesulfam, aldehydde-hydrogenáza, alkaptonurie…*
☺ *absolvenťák, alkáč, adžika, ajurvéda, ampersand*

ABS < 5
ARF ≥ 3
~ 100 words

derivatives: *čarodějnicky, čeledínský, číšnictví, čutorka…*
[+ compounds]
☺ *čatný, čočkostroj*

☺ **< 10 words per letter:** *does it matter?*

Newer corpora: I. Making of the headword list

What do we get adding SYN2015 to SYN2000-2010?

1. A longer and dirtier list to check

A-AM, ABS ≥ 5
3 corp.: 2384 / 1656 succ. (69.5%)
4 corp.: 2939 / 1880 succ. (64%)

ARF ≥ 2.1
3 corp.: 2457 / 1669 succ. (67.9%)
4 corp.: 3004 / 1904 succ. (63.4%)

Č, ABS ≥ 5
3 corp.: 1912 / 1595 succ. (83.4%)
4 corp.: 2169 / 1767 succ. (81.5%)

ARF ≥ 3
3 corp.: 1773 / 1402 succ. (88.9%)
4 corp.: 2087 / 1767 succ. (84.7%)

2. Some interesting words:

absurdistán, açai, airsoft, ajvar, akvazorbing, all-inclusive, amaretto, ampír, amputář…

čajznout, čárkovat, černoprdelník, červivět, čikuli, čimčarovat, čórka, čůčo, čuránky…

Newer corpora: II. Including words in the dictionary

SYN v6 (4 bil.) instead of SYN v3 (2.2 bil.)?
If the frequency in SYN v3 = 100%, in SYN v6 it is…

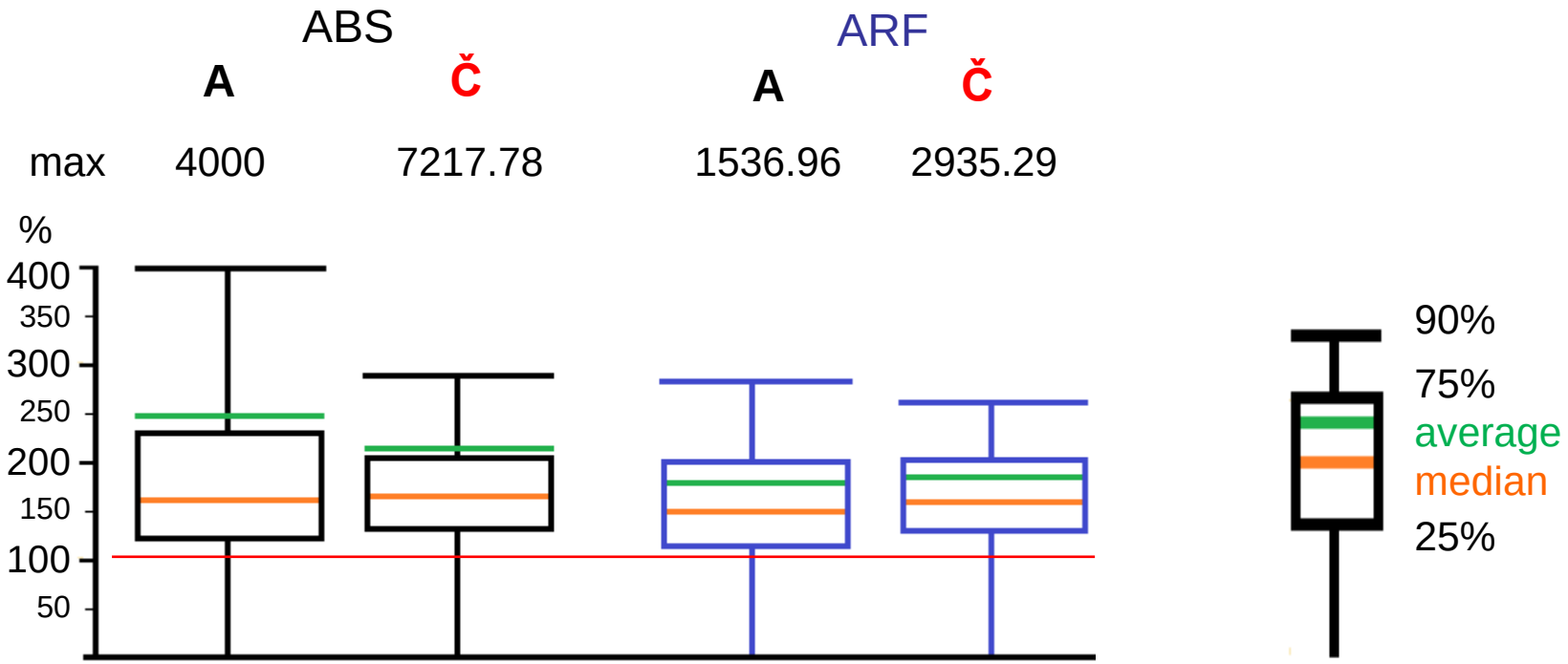

more words to include: *aktivovatelný, akvírovat, alginát, čikuli, čuňácký, čurda*… (not plenty of them)

Preliminary suggestions: Making of the raw headword list

1. Take SYN2000 + SYN2005 + SYN2010
2. Set absolute frequency ≥ 5 or ARF ≥ 2.5
3. Check this list carefully

4. Check briefly the following, search for word families absent in ↑:
   a) words with ABS < 5 and ARF ≥ 2.5
      (or ARF < 2.5 and ABS ≥ 5)
   b) words reaching the threshold ABS/ARF only when adding SYN2015 (SYN2020, 2025?)

Including words in the dictionary

0. *All other criteria (number of sources, rules for terms, rules for prefixoid series…) must be satisfied.*
1. If the frequency in SYN v3 is too low, check SYN v6 (v7, v8…?)
2. Threshold frequency – **an open question**

Always use your lexicographical experience + sense.
A computer can't make a good headword list
– it is not just the frequency that matters.

Thank you for your attention